

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА

В. В. АБРАМОВ

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до самостійної роботи та практичних занять
з дидактичним забезпеченням з дисципліни

«ДІЯЛЬНІСТЬ ТУРИСТСЬКОЇ САМОДІЯЛЬНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ»

*(для студентів 4 курсу денної форми навчання
напряму підготовки «Туризм»)*

ХАРКІВ
ХНАМГ
2010

Методичні вказівки до самостійної роботи та практичних занять з дидактичним забезпеченням з дисципліни «Діяльність туристської самодіяльної організації» (для студентів 4 курсу денної форми навчання напряму підготовки «Туризм») / Харк. нац. акад. міськ. госп-ва; уклад.: В. В. Абрамов. – Х.: ХНАМГ, 2010. – 55 с.

Укладач: доцент, Майстер спорту СРСР, інструктор з спортивного туризму міжнародного класу В. В. Абрамов

Рецензент: к. геогр. н., доц. М. М. Покоloodна

*Рекомендовано кафедрою «Туризм і готельне господарство»,
протокол № 12 від 30.06.2009 р.*

Туристські самодіяльні організації – це частина сучасного туризму. Ця найбільш активна і динамічна туристська діяльність базується на суспільних началах.

Туристські самодіяльні організації – це добровільні суспільні об'єднання туристів, які реалізують свої права на відпочинок і свободу пересування, що гарантуються Всесвітньою декларацією прав людини, через здійснення походів та подорожей на основі спільних інтересів. Ці об'єднання можуть матеріалізуватися у вигляді секцій туризму, колективу фізичної культури або спортивного клубу, а при більш високій організації – у вигляді клубів туристів, федерації спортивного туризму, туристсько-спортивного союзу. Їх діяльність спрямована на організацію та сприяння розвитку спортивного туризму через походи, змагання з техніки туризму, підготовку кадрів; освіта населення у сфері туризму через масові заходи (злети, тріади, виставки та ін.) й пресу; захист прав та інтересів туристів згідно з міжнародними й національними нормативно-правовими актами (зокрема спрощення туристських формальностей); формування громадської думки про діяльність туристських самодіяльних організацій з метою оздоровлення та підвищення культурно-пізнавального рівня людей, а також для вирішення інших актуальних питань.

Мета вивчення предмета «діяльність туристської самодіяльної організації» полягає в комплексному ознайомленні студентами з теорією і практики створення і роботи туристської самодіяльної організації, що дозволить їм у своїй роботі правильно оцінити практичну діяльність по створенню цих організацій залежно від конкретних умов, що склалися.

Даний курс пояснює основні вимоги до підготовки й створення туристської самодіяльної організації, розкриває методичні й організаційні заходи з проведення походів, змагань, навчальної підготовки тощо залежно від виду туризму і видів діяльності.

Важливість цього предмета полягає ще й в тому, що в сучасному туризмі, особливо на Заході, все більше набувають популярності активні форми відпочинку зі спортивно-змагальним напрямом, в яких великою мірою присутні елементи спортивного туризму.

1. ТЕМАТИКА ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

При вивченні дисципліни «Діяльність туристської самодіяльної організації» студент має ознайомитись з програмою дисципліни, з її структурою, змістом та обсягом кожного змістовного модулю з усіма видами та методами контролю знань та методикою оцінювання цих знань з самого початку вивчення дисципліни.

Таблиця 1. Структура залікового кредиту навчальної дисципліни

Тема	Кількість годин			
	Лекції	ПЗ (семінарські)	Індивідуальна робота (РГР)	Самостійна робота
1	2	3	4	5
Модуль 1 «Діяльність туристської самодіяльної організації» (2 кредиту/ 72 години)				
Змістовний модуль 1. Нормативно-правові основи формування та роботи туристської самодіяльної організації (0,5 кредиту/ 8 годин)				
Тема 1. Туристські самодіяльні організації як соціальне явище	1	1		3
Тема 2. Нормативно-правові основи формування туристської організації	1	1		2
Тема 3. Порядок оформлення туристської організації	1	2		2
Тема 4. Види діяльності туристської організації	2	-		2
Разом годин за ЗМ1	5	4	-	9
Змістовний модуль 2. Клієнти й партнери туристської самодіяльної організації (0,5 кредиту/ 18 годин)				
Тема 5. Потенціальні клієнти та партнери туристської організації	1	-		4
Тема 6. Виставки, ярмарки та туристські салони	1	1		4
Тема 7. Експериментально-масовий напрям діяльності туристської організації	1	2		4
Разом годин за ЗМ2	3	3	-	12

Продовження табл. 1.

1	2	3	4	5
Змістовний модуль 3. Спортивний напрям діяльності туристської самодіяльної організації (1 кредит/ 36 годин)				
Тема 8. Види спортивної діяльності туристської організації	1	-		5
Тема 9. Підготовка та проведення туристського походу	2	2		4
Тема 10. Організація та проведення змагань з туристського багатоборства та туристських зльотів. Чемпіонати	2	2		4
Тема 11. Організаційно-масовий напрям діяльності туристської організації	1	2		4
Тема 12. Навчально-методичний напрям діяльності туристської організації	1	2		4
Разом годин за ЗМЗ	7	8	-	21
Всього годин	15	15	-	42

2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ЗА ЗМІСТОВНИМИ МОДУЛЯМИ ТА ТЕМАМИ

Модуль 1. «Діяльність туристської самодіяльної організації»

Змістовний модуль (ЗМ) 1.1 Нормативно-правові основи формування та роботи туристської самодіяльної організації.

Тема 1. Туристські самодіяльні організації як соціальне явище.

Вступ. Коротка історія розвитку туристських самодіяльних організацій. Створення міжнародних громадських туристських організацій. Секція туризму колективу фізичної культури або спортивного клубу. Туристський клуб. Федерація спортивного туризму. Туристсько-спортивний союз.

Тема 2. Нормативно-правові основи формування туристської організації.

Законодавчі акти України, які регламентують діяльність громадських організацій, спорту і туризму. Відомчі нормативні акти щодо діяльності туристських самодіяльних організацій і формувань.

Тема 3. Порядок оформлення туристської організації.

Організація і проведення зборів, конференцій. Утвердження статуту та установчого договору. Реєстрація в державних органах влади. Реєстрація в органах державного нагляду.

Тема 4. Види діяльності туристської організації.

Кооперація і об'єднання туристів та туристських організацій, зв'язок і співробітництво із зацікавленими організаціями, підготовка нормативних документів, захист соціальних та екологічних прав туристів, забезпечення безпеки, оформлення матеріалів на присвоєння спортивних звань та розрядів, організація масових заходів, підготовки і підвищення кваліфікації туристів, планування і звітність, інформаційно-організаторська допомога.

Змістовний модуль (ЗМ) Клієнти й партнери туристської самодіяльної організації.

Тема 5. Потенціальні клієнти й партнери туристської організації.

Органи державної влади та їх структурні підрозділи, що відповідають за розвиток спорту та туризму. ЗМІ. Туристські фірми. Станції юних туристів. Громадські об'єднання та фонди, чия діяльність направлена на всебічний та гармонічний розвиток особистості й ведення здорового способу життя. Туристи та туристські спортивні групи.

Тема 6. Виставки, ярмарки та туристські салони.

Підготовка до участі у виставках, ярмарках та тур салонах. Участь туристських організацій у виставковій діяльності. Робота на стенді. Підведення підсумків участі в тур салонах.

Тема 7. Екскурсійно-масовий напрям діяльності туристської організації.

Музеї. Історико-архітектурні та археологічні заповідники. Історико-меморіальні комплекси й ансамблі. Історико-етнографічні заповідники. Природні заповідники.

Змістовний модуль (ЗМ) 1.3. Спортивний напрям діяльності туристської самодіяльної організації.

Тема 8. Види спортивної діяльності туристської організації

Комісії за видами спортивного туризму. Комісії за розділами роботи (міжвидові комісії).

Тема 9. Підготовка і проведення туристського походу.

Мета і завдання походу. Вибір маршруту та його тактична побудова. Спеціальне групове і особисте спорядження. Харчування в поході. Безпека туристського походу.

Тема 10. Організація та проведення змагань з туристського багатоборства та туристських зльотів. Чемпіонати.

Положення про змагання. Правила суддівства. Голова суддівства комісія (ГСК). Штаб зльоту. План підготовки і проведення змагань та зльотів. Форми проведення туристських змагань. Проведення і суддівство чемпіонів чемпіонатів зі спортивного туризму.

Тема 11. Організаційно-масовий напрям діяльності туристської організації.

Перспективи й поточне планування розвитку туризму. Координація і налагодження сумісної роботи з державними й громадськими організаціями. Звітність. Діловодство. Походи вихідного дня (ПВД). Вечори. Конкурси. Огляди.

Тема 12. Навчально-методичний напрям діяльності туристської організації.

Категорії громадських кадрів самодіяльного туризму. Школи, семінари, збори. Навчально-тренувальні табори. Пересувні навчальні табори. Навчальні полігони. Консультативна робота.

3. ПЛАН ЛЕКЦІЙ

Модуль 1. «Діяльність туристської самодіяльної організації».

Змістовний модуль (ЗМ) 1.1. Нормативно-правові основи формування та роботи туристської самодіяльної організації.

Тема 1. Туристські самодіяльні організації як соціальне явище.

Вступ.

Коротка історія розвитку туристських самодіяльних організацій.

Створення міжнародних громадських туристських організацій.

Секція туризму колективу фізичної культури або спортивного клубу.

Туристський клуб.

Федерація спортивного туризму.

Туристсько-спортивний союз.

Література: основна [7,11]; додаткова [3,4,7,9,16,32].

Тема 2. Нормативно-правові основи формування туристської організації.

Законодавчі акти України, що регламентують діяльність громадських організацій, спорту і туризму.

Відомчі нормативні акти щодо діяльності самодіяльних організацій і формувань.

Література: основна [6]; додаткова [14,15,26,29].

Тема 3. Порядок оформлення туристської організації.

Організація та проведення зборів, конференцій.

Затвердження статуту та установчого договору.

Реєстрація в державних органах влади.

Реєстрація в органах державного нагляду.

Література: основна [6,10,12]; додаткова [22,26].

Тема 4. Види діяльності туристської організації.

Координація і об'єднання діяльності туристів та туристських організацій.

Зв'язок та співробітництво із зацікавленими організаціями.

Підготовка нормативних документів.

Захист соціальних та економічних прав туристів.

Забезпечення безпеки.

Оформлення матеріалів на присвоєння спортивних звань та розрядів.

Організація масових заходів.

Підготовка та підвищення кваліфікації туристів.

Планування та звітність.

Інформаційно-організаторська допомога.

Література: основна [10,11,12]; додаткова [9,10,11].

Змістовний модуль (ЗМ) 1.2. Клієнти та партнери туристської самодіяльної організації.

Тема 5. Потенціальні клієнти та партнери туристської організації.

Органи державної влади та їх структурні підрозділи, що відповідають за розвиток спорту та тризму.

ЗМІ.

Туристські фірми.

Станції юних туристів.

Громадські об'єднання й фонди, чия діяльність направлена на всебічний та гармонічний розвиток особистості й ведення здорового способу життя.

Туристи та туристські спортивні групи.

Література: основна [7,11]; додатково [6,7,9,10].

Тема 6. Виставки, ярмарки та туристські салони.

Підготовка до участі у виставках, ярмарках та тур салонах.

Участь туристських організацій у виставковій діяльності.

Робота на стенді.

Підведення підсумків участі в турсалонах.

Література: основна [4]; додаткова [16,23].

Тема 7. Екскурсійно-масовий напрям діяльності туристської організації.

Музеї.

Історико-архітектурні та археологічні заповідники.

Історико-меморіальні комплекси та ансамблі.

Історико-етнографічні заповідники.

Природні заповідники.

Література: основна [3,5]; додаткова [13,28].

Змістовний модуль (ЗМ) 1.3. Спортивний напрям діяльності туристської самодіяльної організації.

Тема 8. Види спортивної діяльності туристської організації.

Комісії за видами спортивного туризму (видові комісії).

Комісії за розділами роботи (міжвидові комісії).

Література: основна [4,7,9]; додаткова [21].

Тема 9. Підготовка та проведення туристського походу.

Мета і завдання походу.

Вибір маршруту та його тактична побудова.

Спеціальне групове і особисте спорядження.

Харчування в поході.

Безпека туристського походу.

Література: основна [2,13]; додаткова [21,27,30,31].

Тема 10. Організація і проведення змагань з туристського багатоборства та туристських зльотів. Чемпіонати.

Положення про змагання.

Правила суддівства.

Головна суддівська комісія (ГСК).

Штаб зльоту.

План підготовки та проведення змагань та зльотів.

Форми проведення туристських змагань.

Проведення та суддівство чемпіонів чемпіонатів зі спортивного туризму.

Література: основна [8]; додаткова [17,18,19,25].

Тема 11. Організаційно-масовий напрям діяльності туристської організації.

Перспективне й поточне планування розвитку туризму.

Координація та налагодження сумісної роботи з державними та громадськими організаціями.

Звітність.

Діловодство.

Походи вихідного дня (ПВД).

Конкурси. Огляди.

Література: основна [1,11,12]; додаткова [1,2,22,25].

Тема 12. Навчально-методичний напрям діяльності туристської організації.

Категорії громадських кадрів самодіяльного туризму.

Школи, семінари, збори.

Навчально-тренувальні табори.

Пересувні навчальні табори.

Навчальні полігони.

Консультативна робота.

Література: основна [9,12]; додаткова [12].

4. ПЛАН ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Теми практичних занять

Практичне заняття – форма навчального заняття, спрямована на закріплення студентами теоретичних знань, отриманих на лекціях, під час самостійного вчення матеріалу дисципліни та при виконанні індивідуально-наукової роботи (розрахунково-графічного завдання). Практичне заняття – форма навчального заняття, спрямованого на формування вмінь та навичок виконання певних видів роботи, а саме проведення аналізу та подання обґрунтованих висновків щодо напрямів діяльності самодіяльних туристських організацій. За кожною темою викладач проводить семінарське (табл.2), на якому організує обговорення зі студентами питань з тем, визначених робочою навчальною програмою, формує у студентів вміння та навички практичного застосування окремих теоретичних положень навчальної дисципліни шляхом індивідуального виконання відповідно-сформованих завдань. Завдання містить проведення попереднього контролю знань, умінь та навичок студентів, постановку загальної проблеми викладачем та її обговорення за участю студентів, розв'язування контрольних завдань, тестовий контроль, перевірку та оцінювання.

Таблиця 2. План проведення практичних (семінарських) занять

Назва теми	Перелік практичної роботи (опрацьованих) питань	Кількість годин	Література
1	2	3	4
Модуль 1 «Діяльність туристської самодіяльної організації» (2 кредити / 72 години)			
Змістовий модуль 1. Нормативно-правові основи формування та роботи туристської самодіяльної організації (0,5 кредиту / 8 годин)			
Тема 1. Туристські самодіяльні організації як соціальне явище	Мета: ознайомлення студентів з основними формами туристських самодіяльних організацій. Скласти таблицю основних форм туристських самодіяльних організацій, надати характеристику кожній формі тур-організації.	1	основна [7.11] додаткова [3,4,7,9,16,32]

1	2	3	4
Тема 2. Нормативно-правові основи формування туристської організації	Мета: ознайомлення студентів з документами, що регламентують основні засади функціонування туристської самодіяльної організації. Ознайомиться з документами, що регламентують основні засади, функціонування туристської самодіяльної організації. Скласти хронологічну таблицю прийняття законодавчих та відомчих нормативних актів.	1	основна [6]; додаткова [14,15,26, 29]
Тема 3. Порядок оформлення туристської організації	Мета: ознайомлення студентів з порядком оформлення туристської самодіяльної організації. Скласти таблицю послідовності оформлення туристської організації.	2	основна [6,10,12]: додаткова [22,26]
Змістовий модуль 2. Клієнти та партнери туристської самодіяльної організації (0,5 кредиту/18 годин)			
Тема 4. Виставки, ярмарки та туристські салони організації	Мета: ознайомлення студентів з механізмом придбання потенціальних клієнтів та партнерів. Скласти план дій з підготовки та участі турорганізації в виставках, ярмарках та турсалонах.	1	основна [4]; додаткова [16,23]
Тема 5. Екскурсійно-масовий напрям діяльності туристської організації	Мета: ознайомлення студентів з потенціальними екскурсійними об'єктами при проведенні походу, експедиції, змагань. Скласти таблицю екскурсійних об'єктів, які є в Криму, Карпатському регіоні й Слобожанщині.	2	основна [3,5]; додаткова [13,28]
Змістовий модуль 3. Спортивний напрям діяльності туристської самодіяльної організації (1 кредит/36 годин)			
Тема 6. Підготовка та проведення туристського походу	Мета: отримати навички підготовки та проведення туристського походу. Скласти туристський маршрут в залежності від виду туризму, складності походу, району, часу подорожі та заповнити маршрутну документацію	2	основна [2,13]; додаткова [21,27, 30,31]

1	2	3	4
Тема 7. Організація і проведення змагань з туристського багатоборства та туристських зльотів. Чемпіонати	Мета: ознайомлення студентів з технологією підготовки, проведення і підведення підсумків змагань з туристського багатоборства, зльотів і чемпіонатів зі спортивного туризму. Скласти положення про змагання з техніки спортивного туризму та план підготовки і проведення цих змагань.	2	основна [8]; додаткова [17,18, 19,25]
Тема 8. Організаційно-масовий напрям діяльності туристської організації	Мета: ознайомлення студентів з технологією складання перспективного та поточного планування. Скласти план спортивно-масових заходів туристській самодіяльній організації.	2	основна [1,11,12]; додаткова [1,2,22,25]
Тема 9. Навчально-методичний напрям діяльності туристської організації	Мета: ознайомлення студентів з системою підготовки громадських туристських кадрів. Скласти план підготовки керівників походу та інструкторів з різних видів туризму.	2	основна [9,12]; додаткова [12]

Таблиця 3. Перелік питань для самостійного опрацювання

Назва теми	Перелік практичної роботи (опрацьованих питань)	Література
1	2	3
Модуль 1 "Діяльність туристської самодіяльної організації" (2 кредиту/72 години)		
Змістовий модуль 1. Нормативно-правові основи формування та роботи туристської самодіяльної організації (0,5 кредиту/8 годин)		
Тема 1. Туристські самодіяльні організації як соціальне явище	- Коротка історія розвитку туристських самодіяльних організацій - Створення міжнародних громадських туристських організацій	основна [7,11]; додаткова [3,4,7,9,16,32]
Тема 2. Нормативно-правові основи формування туристської організації	- Закон України "Про фізичну культуру і спорт" - Закон України "Про об'єднання громадян" - Закон України "Про внесення змін в Закон України "Про туризм"	основна [6]; додаткова [14,15,26,29]

1	2	3
Тема 3. Порядок оформлення туристської організації	- Реєстрація в державних органах влади - Реєстрація в органах державного нагляду	основна [6,10,12]; додаткова [22,26]
Тема 4. Види діяльності туристської організації	- Забезпечення безпеки - Організація масових заходів	основна [10,12]; додаткова [9,10,11]
Змістовий модуль 2. Клієнти та партнери туристської самодіяльної організації (0,5 кредиту/18 годин)		
Тема 5. Потенціальні клієнти та партнери туристської організації	- Туристські фірми - Станція юних туристів	основна [7,11]; додаткова [6,7,9,10]
Тема 6. Виставки, ярмарки та туристські салони	- Підготовка до участі у виставках - Робота на стенді - Підведення підсумків участі у турсалонах	основна [4]; додаткова [16,23]
Тема 7. Експериментально-масовий напрям діяльності туристської організації	- Історико-архітектурні та археологічні заповідники - Історико-меморіальні комплекси та ансамблі - Історично-етнографічні заповідники - Природні заповідники	основна [3,5]; додаткова [13,28]
Змістовий модуль 3. Спортивний напрям діяльності туристської самодіяльної організації (1 кредит/36 годин)		
Тема 8. Види спортивної діяльності туристської організації	- Комісії за видами спортивного туризму (видові комісії) - Комісії за розділами роботи (міжвидові комісії)	основна [4,7,9] додаткова [21]
Тема 9. Підготовка і проведення туристського походу	- Вибір маршруту та його тактична побудова - Спеціальне групове і особисте спорядження - Харчування в поході - Безпека туристського походу	основна [2,13]; додаткова [21,27,30,31]
Тема 10. Організація і проведення змагань з туристського багатоборства та туристських зльотів. Чемпіонати	- Положення про змагання - Головна суддівська колегія та штаб зльоту туристів - План підготовки і проведення турзльоту - Форми проведення туристських змагань	основна [8]; додаткова [17,18,19,25]

Продовження табл. 3.

1	2	3
Тема 11. Організаційно-масовий напрям діяльності туристської організації	- Перспективне й поточне планування розвитку туризму - Походи вихідного дня (ПВД) - Вечори. Конкурси. Огляди	основна [1, 11, 12]; додаткова [1,2, 22, 25]
Тема 12. Навчально-методичний напрям діяльності туристської організації	- Категорії суспільних кадрів самодіяльного туризму - Школи, семінари, збори - Навчально-тренувальні табори	основна [9, 12] додаткова [12]

5. КОНТРОЛЬНІ ЗАПИТАННЯ ДЛЯ САМОДІАГНОСТИКИ

Запитання для самодіагностики

1. Коротка історія розвитку туристських самодіяльних організацій.
2. Створення міжнародних громадських туристських організацій.
3. Секція туризму колективу фізичної культури (КФК) або спортивного клубу.
4. Туристський клуб.
5. Федерація спортивного туризму.
6. Туристсько-спортивний союз.
7. Законодавчі акти України, що регламентують діяльність громадських організацій, спорту і туризму.
8. Відомчі нормативні акти щодо діяльності туристських самодіяльних організацій і формувань.
9. Організація і проведення зборів і конференцій.
10. Утвердження статуту й установчого договору.
11. Реєстрація в державних органах влади.
12. Реєстрація в органах державного нагляду.
13. Координація та об'єднання діяльності туристів та туристських організацій.
14. Зв'язок та співробітництво із зацікавленими організаціями.
15. Захист соціальних та економічних прав туристів.
16. Забезпечення безпеки.
17. Оформлення матеріалів на присвоєння спортивних звань та розрядів.
18. Організація масових заходів.
19. Підготовка і підвищення кваліфікації туристів.
20. Планування і звітність.
21. Інформаційно-організаторська допомога.
22. Органи державної влади та їх структурні підрозділи, які відповідають за розвиток спорту та туризму.

23. ЗМІ.
24. Туристські фірми.
25. Станції юних туристів.
26. Суспільні об'єднання та фонди, чия діяльність спрямована на всебічний та гармонічний розвиток особистості, на ведення здорового способу життя.
27. Туристи і туристські спортивні групи.
28. Підготовка до участі у виставках, ярмарках та туристських салонах.
29. Участь туристських організацій у виставковій діяльності.
30. Робота на стенді.
31. Підведення підсумків участі в турсалонах.
32. Музеї.
33. Історико - архітектурні та археологічні заповідники.
34. Історико - меморіальні комплекси та ансамблі.
35. Історико - етнографічні заповідники.
36. Природні заповідники.
37. Комісії за видами спортивного туризму (видові комісії).
38. Комісії за розділами роботи (міжвидові комісії).
39. Мета і завдання походу.
40. Вибір маршруту та його тактична побудова.
41. Спеціальне групове і особисте спорядження.
42. Харчування в поході.
43. Безпека туристського походу.
44. Положення про змагання.
45. Правила суддівства.
46. Головна суддівська колегія (ГСК).
47. Штаб зльоту.
48. План підготовки та проведення змагань і зльотів.
49. Форми проведення туристських змагань.
50. Проведення та суддівство чемпіонатів зі спортивного туризму.

51. Перспективне та поточне планування розвитку туризму.
52. Координація та налагодження спільної роботи із державними та суспільними організаціями.
53. Звітність.
54. Діловодство.
55. Походи вихідного дня (ПВД).
56. Конкурси. Огляди.
57. Категорія суспільних кадрів самодіяльного туризму.
58. Школи, семінари, збори.
59. Навчально-тренувальні табори.
60. Пересувні навчальні табори.
61. Навчальні полігони.
62. Консультативна робота.

6. ВАРІАНТИ РОЗРАХУНКОВО-ГРАФІЧНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА З КУРСУ

"Діяльність самодіяльної туристської організації"

№ п/п	Вид туризму	Назва регіону	Категорія складності	Кількість чоловік	Тривалість
1	2	3	4	5	6
1.	пішохідний	Харківська обл.	перша	5	8
2.	водний	р. Сіверський Донець (Харківська обл.)	перша	6	7
3.	VELO	Харківська обл.	перша	5	7
4.	лижний	Харківська обл.	перша	7	8
5.	водний	р. Ворскла (Полтавська обл.)	перша	8	8
6.	водний	р. Псел (Сумська обл.)	перша	4	7
7.	пішохідний	Крим	перша	4	8
8.	VELO	Крим	перша	5	7
9.	пішохідний	Карпати	перша	4	8
10.	лижний	Карпати (по Гуцульщині)	перша	6	8
11.	VELO	Карпати	перша	4	7
12.	водний	Карпати р. Черемош	перша	6	8
13.	пішохідний	Крим	друга	4	10
14.	VELO	Крим	друга	5	10
15.	спелео	Крим	перша	6	8
16.	спелео	Крим	друга	8	10
17.	пішохідний	Карпати	друга	6	10
18.	лижний	Карпати (Івано- Франківська обл.)	друга	6	10
19.	VELO	Карпати	друга	6	10
20.	водний	Карпати (р. Чорна Тиса та Тиса)	друга	6	10
21.	лижний	Карпати (хр. Свідовець)	третя	6	12
22.	спелео	Поділля, Буковина	перша	6	12
23.	спелео	Поділля, Буковина	друга	8	13

1	2	3	4	5	6
24.	парус.	Чорне море	перша	4	8
25.	водний	р.Смотріч (басейн р.Дністер)	друга	6	10
26.	гірський	Зах. Кавказ	перша	6	8
27.	гірський	Зах. Кавказ	друга	6	11
28.	VELO	Карпати	третя	6	12
29.	водний	р.Збруч (басейн р.Дністер)	третя	6	12
30.	гірський	Зах. Кавказ	третя	8	13
31.	мото	Крим	друга	4	8
32.	водний	р. Стрій(басейн р.Дністер)	друга	6	10
33.	водний	р.Чорний Черемош, Черемош-Прут	третя	4	12
34.	мото	Карпати	третя	6	10
35.	спелео	Крим	третя	6	12
36.	лижний	Кольський півострів	четверта	8	14
37.	кінний	Крим	перша	6	8
38.	кінний	Карпати	перша	6	8
39.	VELO	Карпати	четверта	8	14
40.	мото	Карпати	четверта	8	14

До форм розрахунково-графічної роботи студента за дисципліною "Діяльність самодіяльної туристської організації" віднесено:

1. Розробку одного з маршрутів спортивного походу 1-4 категорії складності з пішохідного, лижного, гірського, водного, велосипедного, мотоциклетного, спелеологічного, вітрильного та кінного туризму. Маршрути пролягають по Україні, Західному Кавказу, Кольському півострову.

2. Розробка та описання маршруту студентом повинна підтвердити його знання, котрі він одержав під час вивчення курсу "Діяльність самодіяльної туристської організації", грамотним заповненням "Маршрутної книжки туристського спортивного походу".

Обсяг у годинах - 48 годин.

3. Засоби контролю та структура залікового кредиту.

4. Поточний контроль занять здійснюється шляхом проведення поточного контролю з кожного модулю, тестування з основних навчальних елементів модулів. Тестування проводиться на останньому практичному занятті. Загальна тривалість тестування - 2 години.

Підсумковий контроль - у формі заліку. До складання заліку допускаються студенти, що мають задовільну кількість балів з поточного контролю, складених тестів з основних навчальних елементів змістовних модулів, написання та захисту самостійної індивідуальної навчальної роботи.

7. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література

1. Балабин М.А. Туристская секция коллектива физкультуры. - М.: Профиздат, 1988. -144 с. (Б-ка самодеятельного туриста).
2. Булашев А.Я. Спортивный туризм: Учебник. - Харьков: ХГАФК, 2004.-388 с.
3. Вагнер Б.Б. Энциклопедия заповедных мест России и ближнего зарубежья Б.Б. Вагнер. - М.: Вече, 2006. - 480 с.
4. Дурович А.П., Копанев А.С. Маркетинг в туризме: Учебное пособие/ под общей ред. З.М. Горбылевой. - Мн.: "Экономпресс", 1998. - 400 с.
5. Емельянов Б.В. Экскурсоведение: Учебник. - 5-е изд.-М.: Советский спорт, 2004. - 216 с.
6. Закон України «Про об'єднання громадян». 16 червня 1992 р. № 2460-ХП., 2006. - 72 с. Харьков. СПДФЛ. Цапко Д.Н.
7. Истомин П.И., Симонов В.И. Организация массового самодеятельного туризма: Уч. пособие. - М.: ЦРИБ «Турист», 1986.-56 с.
8. Кодыш Э.Н. Соревнования туристов: Пешеходный туризм. - М.: Физкультура и спорт, 1990. - 175 с.
9. Организация консультационной работы в самодеятельном туризме: Методические рекомендации. - М.: ЦРИБ «Турист», 1991.-71 с.
10. Организация работы федерации туризма: Методические рекомендации.- М.: ЦРИБ "Турист", 1990. - 54 с.
- 11.Пасечный П.С., Фадеев Б.Г. Основы организации и управления самодеятельным туризмом: Уч. пособие. - М.: ЦРИБ «Турист», 1980. - 93 с.
12. Порядок организации туристского клуба и планирование его работы: Методические рекомендации. Изд. 2-е, перераб. и дополненное. - М.: ЦРИБ «Турист», 1987. - 56 с.
- 13.Федотов Ю.Н., Востоков И.Е. Спортивно-оздоровительный туризм: Ученик/ Под общ. ред. Ю.Н. Федотова. - М.: Советский спорт, 2002. – 364 с: ил.

Додаткова навчальна література

1. Абрамов В.В. Памятка участника и руководителя туристских походов для сдачи норм на значок "Турист СССР": Методические рекомендации. – Х.: Облсовпроф. 1985.-16 с.
2. Абрамов В.В., Науменко О.Н. Методические рекомендации инструкторам физкультуры по организации туристской работы на предприятии. - Х.: Облсовпроф. 1982. - 21 с.
3. Абрамов В.В., Тонкошкур М.В. История туризма: Уч. пособие. – Х.: ХНАГХ, 2005.-312 с: ил.
4. Байковский Ю.В. Классификация и особенности формирования горных неолимпийских видов спорта. - М.:Вертикаль, Анита-пресс, 2005.-256.,ил.
5. Бобылев И.Ф., Котов Г.Г., Филиппов СП. Конный туризм. — М.:Профиздат. 1985.-264 с.
6. Ветераны спортивного туризма. Автор-составитель В.Г. Варламов. - М.: ТССР, 2005.-400 с.
7. 80 лет Харьковскому альпинизму: Сб. ст./Федерация альпинизма и скалолазания Харьк. обл. Сост.: В.С. Рябинина, В.А. Рябинина, В.А.Бахтигозин - Х.: Золотые страницы, 2008.-256 с.
8. Ганопольский В.И., Безносиков Е.Я., Булатов В.Г. Туризм и спортивное ориентирование: Ученик для ин-тов и техникумов. физ. культ./Сост. Ганопольский В.И. - М.: Физкультура и спорт. 1987.-240 с.
9. Годы и тропы: к пятидесятилетию Харьковского спортивного туризма/ отв.редактор В.В. Абрамов. - Х.: Кн. рекламное агентство «РА», 200. - 322.: ил.
10. Годы и тропы: Альманах Харьковского областного туристско-спортивного союза. Выпуск второй/Под редакцией Абрамова В.В. – Х.: «Новое слово», 2006. - 436 с. (Серия «Харьковский туризм»).
11. Годы и тропы: Альманах Харьковского областного туристско-спортивного союза, выпуск третий «Беседы о безопасности»/Под ред. Абрамова В.В. – Х.: "Новое слово", 2008.-274 с. (Серия "Харьковский туризм")

12. Дрогов И.А., Фадеев Б.Г. Подготовка и повышение квалификации кадров самодеятельного туризма: Уч. пособие. - М.: ЦРИБ "Турист", 1987.-80 с.
13. Забелина Н.М., Аралова Н.С. Путешествие в национальный парк. - М.: Физкультура и спорт, 1990.-192 с. (Туризм для всех).
14. Закон України "Про внесення змін в Закон України «Про туризм» від 18.11.2003 р. № 1282-1 У//Газета «Урядовий кур'єр» № 244, 25.12.2003 р.
15. Закон України "Про фізичну культуру і спорт" від 24.12.1993 р. № 3808 - ХП Київ. ВПП ДКНТ. 1994.-22 с.
16. Квартальное В.А., Федорченко В.К. Туризм социальный: история и современность: Уч. пособие. - К.: Вища шк., 1989.-342 с: ил.
17. Кодыш Э.Н., Константинов Ю.С., Кузнецов Ю.А. Туристские слеты и соревнования.. - М.: Профиздат. 1984.-109 с.
18. Константинов Ю.С. Туристские слёты и соревнования учащихся: Учебно-методическое пособие. - М: ЦДЮТ и КМОРФ, 2003.-228 с. Изд. 2-е стереотипное.
19. Луговьер Д.А. Организация и проведение чемпионатов по туризму: Учебное пособие. - М: ЦРИБ «Турист», 1984. - 80 с.
20. Организация и проведение слетов и соревнований по пешеходному туризму: Методические рекомендации. М.: ЦРИБ «Турист», 1982.-84 с.
21. Организация и подготовка спортивного туристского похода: Метод. рекомендации. - М.: ЦРИБ «Турист», 1986.-71 с.
22. Организация работы федерации туризма: Метод. рекомендации. - М.: ЦРИБ «Турист», 1985.-72 с.
23. Организация туризма: Учеб. Пособие/ А.П. Дурович, Н.И. Кабушкин, Т.М. Сергеева и др.; Под общ. ред. Н.И. Кабушкина и др. - Мн.: Новое знание, 2003.-632 с.
24. Организация туристской работы в туристских учреждениях. Сборник официальных материалов). - М.: ЦРИБ "Турист", 1984.-112 с.
25. Проведение и судейство конкурсов на туристских слетах и соревнованиях: Методические рекомендации. - М.:ЦРИБ «Турист», 1983.-53 с.

26. Сборник официальных материалов по работе туристских клубов. Вып. 1.- М.: РИО МГЦТК, 1989.-168 с.
27. Сергеев В.Н. Туризм и здоровье. - М.: Профиздат, 1987.-80с.
28. Сезова Н.А. Культурно-просветительный туризм: Уч. пособие. - М.: Советский спорт, 2003.-96 с.
29. Туристична діяльність. Нормативна база./Роїна О.М. - К.: КНТ, 2005.-448 с.
30. Штюмер Ю.А. Опасности в туризме, мнимые и действительные. Изд.2-е, перераб. и доп. - М.: Физкультура и спорт, 1983. - 144 с: ил.
31. Щур Ю.В., Дмитрук О.Ю. Спортивно - оздоровчий туризм. Навчальний посібник. - К.: «Альтерпрес», 2003.-232 с.
- 32** Энциклопедия туриста/Редкол.: Е.И. Тамм (гл.ред.), А.Х. Абухов, Ю.Н. Александров и др. - М.: Большая Российская энциклопедия. 1993. - 607 с.

8. РЕКОМЕНДАЦІ ДО ВИКОНАННЯ РГР

Обсяг роботи - 20 - 30 листів.

Роботу виконують. на білому папері формату А-4 (210x297 мм) рукописним або машинним способом на одній стороні аркуша. Розмір полів - 20 мм з усіх боків при машинному способі, при рукописному справа допускається 10 мм. Рамку полів не проставляють. На сторінці повинно бути не більше 30 рядків машинного тексту, розмір шрифту 14 шт гарнітурою Times New Roman. Сторінки нумерують, починаючи з титульного листа, арабськими цифрами. Номер сторінки проставляють, починаючи з другої сторінки у верхньому правому кутку без крапки. Найменування розділів і підрозділів розміщують посередині сторінки без крапки в кінці, не підкреслюючи. Найменування розділів пишуть (друкують) заголовними буквами, найменування підрозділів, пунктів і підпунктів - рядковими буквами (окрім першої).

Робота без картографічного матеріалу - не дійсна. Робота за бажанням студента може бути доповнена вирізками з журналів, газет, фотографіями, рисунками. Текст роботи слід скріпляти або прошивати.

8.1. Аналіз туристських можливостей регіону

В основу оцінки придатності регіону для мети туризму і відпочинку повинні бути постановлені природні умови і наявність екскурсійних об'єктів, у тому числі об'єктів культурної спадщини. До визначальних природних чинників можна віднести тривалість сприятливих температурних умов, тривалість залягання стійкого снігового покриву, наявність морського узбережжя, річок, озер, водосховищ, водопадів, характер рельєфу і т.д. Слід враховувати, що цінність одних і тих же природних чинників може мінятися залежно від пори року і виду туризму. Привабливість екскурсійних об'єктів визначається їх художньою, культурною і історичною цінністю, близькістю до початку або кінця спортивного маршруту.

Відомості про регіон подорожі повинні включати інформацію про природні особливості, об'єкти огляду, дороги, природні перешкоди, місцевий транспорт, наявність стежок, мостів, переправ, бродів, населені пункти, пункти зв'язку і медичної допомоги, розташування автобусних зупинок, залізничних станцій, пристаней, розклад і можливості використання місцевого транспорту, наявності на маршруті палива і питної води, можливості поповнення запасів продуктів харчування т.д.

8.2. Опис маршруту і його особливостей

При розробці траси спортивного походу необхідно враховувати вимоги високої оздоровчої ефективності й змістовності маршруту. Побудову траси маршруту здійснюють в межах певних лімітуючих чинників, таких як транспортні обмеження, санітарно-епідеміологічний стан району подорожі, погодні умови та ін. Крім того, траси маршрутів повинні бути безпечними і логічними за побудовою.

Крім основної траси походу, треба планувати запасну полегшену і аварійну траси на випадок неможливості руху за основним варіантом (наприклад, через погодні умови) або у зв'язку з недостатньою фізичною підготовленістю самих туристів.

Фізичні навантаження на маршруті повинні збільшуватися поступово, зростаючи гранично до другої третини подорожі. На цей же період бажано планувати проходження найскладніших ділянок місцевості.

Режим похідного дня повинен забезпечувати необхідну ритмічність чергування навантажень і відпочинку. Режим дня залежить від району подорожі, сезону, фізичного і морального стану групи та інших чинників. На першу половину дня-приходяться дві третини денного переходу.

Розбиття траси на ділянки денних переходів, планування днівок і стан графіка руху групи слід проводити залежно від конкретних особливостей

місцевості, технічної складності проходження маршрутного шляху, наявності екскурсійних об'єктів або природних визначних пам'яток.

Переходи не повинні займати в день більше 5 - 6 годин чистого ходового часу. Для загального орієнтування слід використовувати додаток 2.

Графік руху на маршруті зображують у вигляді наступної таблиці:

День шляху	Пункт відправлення	Пункт призначення	Відстань, км	Чистий час руху, год.	Середній темп руху, км/год.
перший					
другий					
останній					

В описі кожної ділянки шляху потрібно вказати: техніку і тактику проходження маршруту, способи подолання природних і штучних перешкод, способи орієнтування на даному маршруті, дії групи в екстремальних умовах і заходи по забезпеченню безпеки. Основну увагу необхідно приділити опису складних, а також цікавих з пізнавального погляду ділянок шляху.

8.3. Харчування на маршруті

При розрахунку харчування необхідно дотримуватися основного принципу теорії збалансованого харчування - динамічної рівноваги між кількістю енергії, що поступає з їжею і енерговитратами організму. Продукти повинні включати оптимальну кількість жирів, білків і вуглеводів, бути насичені вітамінами й мінеральними солями, володіти мінімальною вагою, доброю транспортабельністю, мати тривалий термін зберігання. Основна вимога до підбору продуктів для походу - легкість і швидкість приготування різних блюд.

Залежно від тактики маршруту режим харчування може бути двох-, трьох- і чотириразовим. У нескладній подорожі розпорядок дня передбачає

триразове гаряче харчування. У цьому випадку на сніданок приводиться 35 відсотків денного раціону, на обід – 40, на вечерю – 25. При дворазовому гарячому харчуванні, наприклад на екстремальних маршрутах, на сніданок планують 40 відсотків добової норми калорій, на вечерю - до 35, інше відводиться на харчування на великих і малих привалах. Співвідношення основних енергетичних речовин (білків, жирів і вуглеводів) в раціоні виражається у відсотках таким чином: 13, 30, 57. Розрахунок необхідної калорійності харчування проводять на підставі додатку 10. Харчування повинне бути різноманітним. Меню складають на три дні, а потім повторюють.

Зразкове меню на одну людину складають у вигляді таблиці.

День	Найменування їжі	Меню	Калорійність, Ккал	Разом в день, Ккал
перший	С:			
	О:			
	В:			
другий	С:			
	О:			
	В:			
третій	С:			
	О:			
	В:			

Необхідний набір продуктів:

Найменування продуктів	Калорійність, Ккал	Білки	Жири	Вуглеводні	Маса, кг	Вартість, грн.
Разом						
На одного туриста						

8.4. Матеріально - технічне забезпечення маршруту

Перелік необхідного інвентаря і спорядження

Вимоги до спорядження залежать від умов і характеру туристської подорожі. Спорядження повинне бути легким, міцним, надійним, зручним у

вживанні і по можливості універсальним. Крім того, спорядження повинне допускати взаємозамінність предметів при втраті або поломці окремих з них. Спорядження групового користування і спеціального призначення частіш за все беруться в оренду в туристського підприємства. Умовно сума за прокат спорядження складає 10 % його вартості

Найменування	Кількість, штук	Маса, кг	Вартість, грн.
1. Групового користування			
Разом	-		
2. Особистого користування			
Разом	-		
3. Спеціального призначення			
3.1. Групового користування			
3.2. Особистого користування			
Разом			
На одного туриста	-		

Склад медичної аптечки

Зміст аптечки повинен передбачати надання допомоги при всіляких небезпеках, травмах і захворюваннях, обумовлених як неправильними діями туристів, так і умовами проведення подорожі. Зокрема, термічні опіки, поранення гострими і колючими предметами, ушиб, розтягування, вивихи, переломи, струси мозку, потертості, мозолі, отруєння продуктами харчування або отруйними дикорослими рослинами і грибами, шлунково-кишкові захворювання, гостра серцева недостатність, непритомність, відмороження, переохолодження, простудні захворювання, запалення легенів, тепловий удар, сонячний удар, сніжна сліпота, засмічення очей, ураження струмом, укуси отруйних змій і комах, поранення дикими тваринами.

Перелік складових медичної аптечки для маршруту оформлюють у вигляді наступної таблиці:

Найменування	Призначення	Кількість	Маса; кг	Вартість, грн.
1. Перев'язувальний матеріал				
2. Антисептики				
3. Знеболюючі і жарознижуючі				
4. Антибіотики				
5. Серцево-судинні				
6. Засоби при шлунково - кишкових захворюваннях				
7. Інші терапевтичні препарати				
8. Інструменти				
Разом				
На одного туриста				

Ремонтний набір

Склад ремонтного набору залежить від виду туризму і спорядження групи

Найменування	Кількість	Маса, кг	Вартість, грн.
Разом			
На одного туриста			

Розрахунок ваги рюкзака

Найменування	Маса, кг	
	На одну людину	На групу людей
Продукти харчування: усього в день		
Інвентар и спорядження:		
групо ве влас не спеціаль не		
Аптечка		
Ремнабор		
Усього		

Максимальне навантаження, що проходить на одну людину повинна відповідати нормативній (див. додаток 2).

Схема витрат

Стаття витрат	Сума	
	На групу	На одного туриста
1. Транспорт (в т.ч. трансфер)		
2. Продукти харчування		
3. Прокат спорядження		
4. Аптечка		
5. Ремонтний набір		
6. Екскурсійне обслуговування		
7. Страхівка		
Разом		

Нормативи туристських маршрутів

Вид туризму і характеристика складності маршруту	Категорія складності маршруту					
	I	II	III	IV	V	VI
Тривалість в днях (не менше)	6	8	10	13	16	20
Мінімальний кількісний склад групи	4	4	6	6	6	6
Протяжність в км (не менше)						
пішохідний	130	160	190	220	250	300
лижний	130	160	200	250	300	300
гірський	100	120	140	150	160	160
водний (на гребних судах)	150	160	170	180	190	190
водний (на парусних судах)	150	200	300	400	500	-
велосипедний	250	400	600	750	900	-
мото	1000	1500	2000	2500	3000	-
авто	1500	2000	2500	2500	3000	-
спелео (кількість печер)	5	4-5	1-2	1-2	1	-
кінний (верховий)	150	200	300	-	-	-
кінний (з використанням в'ючних коней)	190	260	390	-	-	-

Нормативи за тривалістю денних переходів і вагою рюкзаків
для туристів залежно від виду туризму

Вид туризму	Для недостатньо підготовлених (у тому числі похилих, школярів) бо які мають деякі ускладнення в стані здоров'я			Для тренованих туристів		
	Денний перехід, км	Ходовий час, год.	Вага рюкзака, кг	Денний перехід, км	Ходовий час, год.	Вага рюкзака, кг
Гірський	13-15	6-7	8-10	15-20	7-8	12-15
Велосипедний*	30-40	3-4	8-10	40-50	4	10-12
Водний	15-20	8-9	-	25-30	8-9	-
Кінний	20-25	6,5	-	25-30	6,5	-
Лижний	18-20	6-7	8-10	25-35	6-7	12-15
Пішохідний	18-20	7-8	10-12	25-30	7-8	15-20

*Дані для велопоходів 1 категорії складності. Для походів 2 категорії складності - денний перехід - 50- 60 км, ходовий час 4 - 5 годин, вага рюкзака- 13 - 15 кг. Для походів 3 категорії складності – денний перехід - 60 - 75 км., ходовий час 5 - 6 годин, вага рюкзака 16 - 17 кг.

Швидкості пересування в різних видах спортивного туризму
відповідно до нормативів походів (кілометрів у день)

Види туризму	Категорії складності походів				
	I	II	III	IV	V
Пішохідний	21,7	20,0	19,0	16,9	15,6
Лижний	21,7	20,0	20,0	19,2	18,8
Гірський	16,7	15,0	14,0	11,5	10,0
Водний (на весельних судах і плотах)	25,0	22,0	20,0	17,3	15,6
Велосипедний	41,7	50,0	60,0	61,5	68,8
На мотоциклах	166,7	187,5	200,0	192,3	187,5
На автомобілях	250,0	250,0	250,0	230,8	218,8

Максимальні категорії складності маршрутів
з основних туристських районів

Найменування району	Вид туризму			
	пішохідний	лижний	гірський	водний
Кольський п-ов	III	V	-	IV
Архангельська обл., республіка Комі	III	IV	-	IV
Карелія, Ленінградська, Вологодська обл.	III	III	-	III
Середня рівнина частина Європейської території Російської Федерації	II	II	-	II
Південна рівнина частина Європейської території Російської Федерації	I	I	-	II сл.
Кавказ Західний	VI	-	V	III VI
Кавказ Центральний	II	-	VI	VI
Кавказ Східний	V	-	V	VI
Закавказзя	IV	V	III	IV, III, V
Урал Полярний	IV	VI	-	IV
Урал Приполярний	V	VI	-	IV
Урал Північний	III	IV	-	III
Урал Середній і Південний	III	III	-	II
Західний Сибір	III	IV	-	IV
Рівнинні райони Середньої Азії і Казахстану	IV	-	-	II
Паміро-Алай	II	-	VI	VI
Памір	II	-	VI	VI
Тянь-Шань Західний	IV	-	IV	VI
Тянь-Шань Північний	II	-	V	VI
Тянь-Шань Центральний	II	-	VI	VI
Алтай	V	VI	VI	VI
Джунгарське Алатау	II	-	IV	IV
Кузнецький Алатау	IV	V	-	IV
Саян Західний, Тува Західна	V	VI	-	V
Саян Східний	V	VI	-	VI
Таймир і плато Путорана	VI	VI	-	V
Красноярський край (решта районів)	V	V	-	V
Прібай калля, Забай калля, хребет Кодар	V	VI	-	VI
Хабаровський край, Примор'я	V	V	-	V
Камчатка	VI	VI	-	IV
Сахалін, Курильські острови	V	-	-	-
Якутія, Магаданська обл., Чукотка	VI	VI	-	V

Максимальні категорії складності маршрутів з основних туристських районів

Найменування району	Вид туризму		
	Велосипедний	Автомото	Спелео
Прибалтика	II	II	-
Кавказ	V	V	V
Середня Азія, Казахстан	V	V	V
Білорусь, Молдова	III	II	-
Російська федерація: Європейській Північ	V	V	III
центральна північ	III	III	-
європейський південний схід	V	III	-
Урал	V	V	III
Алтай	V	V	III
Західний Сибір	IV	V	II (Саяни), III (Кузнецький Алатау і Гірський Шорія)
Східний Сибір і Далекий Схід	V	V	I

Додаток 5

Максимальні категорії складності маршрутів для України

Територія	Вид туризму							
	Пішохідний	Лижний	Гірський	Водний	Велосипедний	Автомото	Кінний	Спелео
Крим	II (III)	- (II)	- (II)	-	III (V)	III(IV)	I усл.	IV
Карпати	II (III)	III (IV)	- (II)	II с. ел IV (IV)	IV (V)	V	II усл.	III
Інші райони	I	I	-	I	III	II	I усл.	I

Примітка: в дужках вказані дані «Переліку класифікованих туристських спортивних походів України» згідно з ухвалою Президії федерації спортивного туризму України (Нак. № 2., п. 5 від 08.12.2001 р.).

Потреба енергії людини в добах залежно від виду туризму

Вид туризму	Категорія складності маршруту					
	I	II	III	IV	V	VI
Пішохідний	3100	3400	3700	4100	4500	5000
Лижний	3720	4080	4440	4920	5400	6000
Гірський	4030	4420	4810	5330	5850	6500
Водний (на гребенях судна)	2480	2720	2960	3690	4050	4500
Велосипедний	3720	4080	4440	4920	5400	6000
Кінний	3100	3400	3700	4100	4500	5000
Спелео	4030	4420	4810	5330	5850	6500

Розподіл добового раціону харчування залежно від виду туризму і категорії складності

Категорія складності	Вид туризму	Калорійність харчування, %				
		Гаряче харчування			Сухий пайок	
		сніданок	обід	вечеря	малий спочинок	великий спочинок
НК	Пішохідний, гірський, водний, велосипедний	35	40	25		
I-II	Пішохідний, гірський, водний, велосипедний	30	35	25	10	-
III	Пішохідний, гірський, водний, велосипедний	30	30	30	10	-
IV-VI	Пішохідний, гірський, водний	30	20	30	10	10
	Пішохідний, водний	35	25	25	15	-
	Пішохідний, водний	50	-	40	10	-
	Гірський, лижний	35	-	30	10	25
	Лижний	30	-	25	10	35

Форма маршрутної книжки
спортивного туристського походу
затверджена постановою виконкому
Федерації спортивного туризму України
від 22 квітня 2002 р., протокол № 21, п.2

МАРШРУТНА КНИЖКА № _____
СПОРТИВНОГО ТУРИСТСЬКОГО ПОХОДУ

Маршрутна книжка без штамп
маршрутно-кваліфікаційної
комісії вважається недійсною

1. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

Група туристів _____

(організація, що проводить похід, або район, місто проживання туристів)

у складі _____ чоловік, здійснює з _____ 20__ р. до _____ 20__ р.

_____ похід _____ категорії складності у районі

(вид туризму)

_____ за маршрутом

(країна, географічний район походу)

Керівник групи: _____

(прізвище, ім'я, по батькові, підпис)

Заступник керівника (для походу 6 категорії складності, а також та груп учнівської молоді):

(прізвище, ім'я, по батькові, підпис)

2. СКЛАД ГРУПИ (*)

№ з/п	Прізвище, ім'я, по батькові	Дата народження (день, місяць, рік)	Місце роботи або навчання (повна назва, посада, № телефону)

Відповідність відомостей про туристський досвід та досвід подолання локальних перешкод керівника та учасників походу довідкам про залік походів перевірено.

Член _____ МКК _____
(назва МКК) (підпис, прізвище та ініціали члена МКК)

(*) При очному розгляді маршрутних документів зміна учасників завіряється штампом МКК, а при заочному – додається лист від МКК, яка направила маршрутні документи на розгляд або від керівника походу.

Домашня адреса, телефон	Туристська підготовка (*) (вказати походи вищих к.с. з даного виду туризму, район походу, а також досвід: У - учасник, К - керівник)	Обов'язки у групі, розподіл по засобам сплаву або іншим транспортним засобам (для автомобілів і мотоциклів вказати номерні знаки)	Підпис про звання Правил (**)

(*) До маршрутної книжки додаються копії виданих МКК довідок про проведені походи. Для маршрутів з класифікованими локальним перешкодами зазначається їх найменування, категорія складності, а для перевалів ще й їх абсолютна висота (при абсолютній висоті заявлених перевалів більше 5000 м).

(**) Правила змагань зі спортивного туризму. Затверджених Міністерством України у справах сім'ї, молоді та спорту (04.04.2008) та Федерацією спортивного туризму України (22.03.2008). Для груп учнівської та студентської молоді - правил проведення туристських подорожей з учнівською та студентською молоддю України (наказ Міносвіти та науки України від 24.03.2006 №237, що зареєстрований у Міністерстві юстиції України за № 660/12534 від 01.06.2006 р.)

3. ПЛАН ПОХОДУ (ЗАЯВЛЕНИЙ) (*)

Дати	Дні у дорозі	Відрізок маршруту	Відстань (км)	Засіб пересування	Відмітка про проходження маршруту

Всього активним способом пересування _____ км

(*) У розділі 3 будь-які виправлення або виключення відрізків маршруту не припустимі. Відрізок маршруту визначається від пункту ночівлі (п.н.) до пункту закінчення денного переходу.

4. ПЛАН ПОХОДУ (ЗЛАГОДЖЕНИЙ З МКК) (*)

Дати	Дні у дорозі	Відрізок маршруту	Відстань (км)	Засіб пересування	Відмітка про проходження маршруту

Всього активним способом пересування _____ км

(*) У випадку внесення змін до заявленого маршруту такий маршрут у розділі 4 записують повністю. Якщо маршрут узгоджено в заявленому варіанті(*), то у розділі 4 робиться запис: "Без змін".

5. СХЕМА МАРШРУТУ (*)

*Для маршрутів I - III категорій складності подається схема, а для маршрутів IV – VI категорій складності група подає копії картографічних матеріалів, якими вона буде користуватися під час проходження маршруту. Допускається вклеювання готових карт та схем із зазначенням їх масштабу, маршруту походу, місцями та датами ночівель і днівок.

6. СКЛАДНІ ДІЛЯНКИ МАРШРУТУ І СПОСОБУ ЇХ ПОДОЛАННЯ (*)

*При розгляді у МКК керівник групи надає також схеми, фотографії і описи складних ділянок. При заочному розгляді зазначені матеріали додаються. Після розгляду у МКК матеріали повертаються керівнику групи.

7. МАТЕРІАЛЬНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ГРУПИ

Наявні:

- необхідний набір продуктів харчування;
- загальне та особисте спорядження у достатній кількості;
- необхідний ремонтний набір та необхідний набір ліків.

Спеціальне спорядження:

Групове:		Особисте:	
назва	кількість	назва	кількість

Вагові характеристики вантажу на маршруті:

Назва	На одну людину	На групу і кількість ___чол.
Продукти (всього у день)		
Групове спорядження		
Особисте спорядження		
РАЗОМ:		

Максимальне навантаження:

- на одного чоловіка _____ кг

- на одну жінку _____ кг

Відомості, викладені в розділах 1 – 7, підтверджую.

Керівник походу _____ (_____)
(підпис) (прізвище, ім'я по батькові)

Дата « ____ » _____ 20__ р.

8. КЛОПОТАННЯ МКК

Голові МКК _____
(найменування вищестоящої МКК)

Від _____
(найменування МКК, що порушує клопотання)

КЛОПОТАННЯ

У зв'язку з відсутністю повноважень у маршрутно-кваліфікаційної комісії _____

(найменування МКК, що порушує клопотання)

просимо розглянути подані заявочні матеріали на проведення туристського спортивного походу _____ категорії складності і дати по ним свої висновки.

Попередній розгляд зазначених матеріалів проведено нашою маршрутно-кваліфікаційною комісією «___» _____ 20__ р.

Голова МКК _____
(підпис) (прізвище, ініціали)

«___» _____ 20__ р.

Штамп МКК

9. РЕЗУЛЬТАТИ РОЗГЛЯДУ В МАРШРУТНО-КВАЛІФІКАЦІЙНІЙ КОМІСІЇ

Маршрутно-кваліфікаційна комісія _____
(найменування комісії)

в складі _____
(прізвище, ім'я по батькові членів комісії)

за участю _____
(прізвище, ім'я по батькові осіб, які залучені до роботи комісії)

розглянувши матеріали заявленого походу групи під керівництвом _____
вважає, що (непотрібне закреслити):

1. Маршрут відповідає (не відповідає) заявленій категорії складності.
2. Туристський досвід керівника групи відповідає (не відповідає) технічній складності маршруту.
3. Туристський досвід учасників групи відповідає (не відповідає) технічній складності маршруту.
4. Заявочні матеріали відповідають (не відповідають) встановленим вимогам.
5. Інші зауваження: _____

Групі призначається (не призначається) контрольна перевірка на місцевості

_____ (коли, де, з яких питань)

10. РЕЗУЛЬТАТИ ПЕРЕВІРКИ НА МІСЦЕВОСТІ

Група в складі: керівника _____
(прізвище, ім'я по батькові)

учасників _____
(прізвище, ініціали)

пройшли перевірку «__» _____ 20__ р. _____
(місце перевірки)

з наступних питань _____

Результати перевірки: _____

Перевірку провів: _____ (_____)
(підпис) (прізвище, ініціали)

11. ВИСНОВОК МАРШРУТНО-КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ КОМІСІЇ

Група під керівництвом _____
(прізвище, ім'я по батькові)

має (не має) право здійснити даний похід.

Особливі вказівки: _____

Термін здачі звіту про похід до «__» _____ 20__ р. у
письмовому (усному) вигляді в обсязі - повному (скороченому - _____
(вказати розділи)

Групі рекомендовано зв'язатися з регіональною аварійно-рятувальною службою
(контрольно-рятувальною, пошуко-рятувальною тощо) та поінформувати її про
графік пересування та контрольні терміни за адресою:

1.

12. КОНТРОЛЬНІ ПУНКТИ ТА ТЕРМІНИ

Про проходження маршруту група повинна повідомити телеграмою

1. _____ за адресою _____

2. _____ за адресою _____

3. _____ за адресою _____

3 _____ до «___» _____ 20__ р.

3 _____ до «___» _____ 20__ р.

3 _____ до «___» _____ 20__ р.

3 _____ до «___» _____ 20__ р.

Голова комісії _____ (_____)

(підпис)

(прізвище, ініціали)

Члени комісії _____ (_____)

(підпис)

(прізвище, ініціали)

_____ (_____)

(підпис)

(прізвище, ініціали)

Штамп МКК

« ___ » _____ 20__ р.

13. ДОДАТКОВІ ВКАЗІВКИ, ЗАУВАЖЕННЯ, ВІДМІТКИ

14. РІШЕННЯ МКК ПРО ЗАЛІК ПОХОДУ

Похід оцінено _____ категорією складності.

Довідки про залік походу видані у кількості _____ шт.

Голова МКК _____
(підпис) (прізвище, ініціали)

Члени МКК _____
(підпис) (прізвище, ініціали)

(підпис) (прізвище, ініціали)

Штамп МКК

«__» _____ 20__ р.

ЗМІСТ

Вступ.	3
1. Тематичний план навчальної дисципліни	4
2. Зміст навчальної дисципліни за змістовними модулями та темами	6
3. План лекцій	9
4. План практичних занять	13
5. Контрольні запитання для самодіагностики	18
6. Варіанти розрахунково-графічної роботи студента	21
7. Рекомендована література	24
8. Рекомендації до виконання РГР	28
8.1 Аналіз туристських можливостей регіону	28
8.2 Опис маршруту і його особливостей	29
8.3 Харчування на маршруті	30
8.4 Матеріально - технічне забезпечення маршруту	31
Додаток 1.	35
Додаток 2.	36
Додаток 3.	36
Додаток 4.	37
Додаток 5.	38
Додаток 6.	39
Додаток 7.	39

Навчальне видання

АБРАМОВ Валерій Володимирович

Методичні вказівки до самостійної роботи та практичних занять з дидактичним забезпеченням з дисципліни «Діяльність туристської самодіяльної організації» (для студентів 4 курсу денної форми навчання напряму підготовки «Туризм»)

Відповідальний за випуск *І. М. Писаревський*
Редактор *З. І. Зайцева*
Комп'ютерне верстання *Є. Г. Панова*

План 2009, поз. 553 М

Підп. до друку 26.11.2009
Друк на ризографі
Зам. №

Формат 60 x 84 1/16
Ум. друк. арк. 2,3
Тираж 100 пр.

Видавець і виготовлювач:
Харківська національна академія міського господарства,
вул. Революції, 12, Харків, 61002
Електронна адреса: rektorat@ksame.kharkov.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи:
ДК №731 від 19.12.2001